

Sygn. akt I Ca 104/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie: SSO Iwona Podwójniak

SSR del. Magdalena Kościarz

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Bartel

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku (...) Bank S.A. we W.

z udziałem U. F., J. K. i C. Ż.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji uczestniczki postępowania U. F.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 24 listopada 2016 roku, sygnatura akt I Ns 1788/15

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt I Ca 104/17

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 21 grudnia 2015 roku wnioskodawca (...) Bank S.A. we W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpił o stwierdzenie, że spadek po zmarłej w dniu 13 listopada 2008 roku A. Ż. (1) na podstawie ustawy nabyła jej córka C. Ż., która wskazana została, jako uczestnik postępowania. Wnioskodawca wniósł również o zasądzenie na jego rzecz od uczestników postępowania zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego oraz opłaty od udzielonego pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, iż spadkodawca A. Ż. (1) w chwili śmierci była dłużnikiem wnioskodawcy, a tym samym celem dochodzenia należności przysługującej (...) Bank S.A. we W. od A. Ż. (1) koniecznym jest ustalenie jej następców prawnych.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 24 listopada 2016 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 1788/15, z wniosku (...) Bank S.A. we W. z udziałem C. Ż., U. F. i J. K. o stwierdzenie nabycia spadku, Sąd Rejonowy w Wieluniu stwierdził, że spadek po A. Ż. (2) z domu T., córce A. i M. zmarłej dnia 13 listopada 2008 roku w W., której ostatnim miejscem zamieszkania był C., nabyły wprost i z mocy ustawy córki spadkodawczyni: C. Ż., J. K. i U.

F. po 1/3 części każda z nich (pkt 1 sentencji). Ponadto, Sąd nakazał zwrócić z sum na zlecenie Sądu Rejonowego w Wieluniu wnioskodawcy (...) Bank S.A. we W. kwotę 182,04 zł tytułem nadpłaconej zaliczki na koszt ogłoszeń (pkt 2 sentencji) oraz ustalił, że pozostałe koszty postępowania sądowego zainteresowani ponoszą w zakresie dotychczas przez nich wydatkowanym (pkt 3 sentencji).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach:

(...) Bank S.A. we W. wniósł o stwierdzenie, iż spadek po zmarłej w W. w dniu 13 listopada 2008 roku A. Ż. (1), ostatnio zamieszkałej w C., nabyła córka C. Ż.. Poza tym, wnioskodawca wystąpił o zasądzenie od uczestniczki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Z uwagi na niestawiennictwo na rozprawie uczestniczki i niemożność odebrania zapewnienia spadkowego, w dniu 04 lutego 2016 roku, Sąd Rejonowy Wieluniu dokonał w Gazecie Prawnej ogłoszenia o toczącym się postępowaniu w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po A. Ż. (1) i wezwał wszystkich spadkobierców, aby zgłosili się i udowodnili swoje prawa do spadku. Następnie, postanowieniem z dnia 15 września 2016 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestniczek postępowania: U. F. i J. K..

Uczestniczka U. F., reprezentowana przez pełnomocnika - męża J. F. wskazała, iż nie dziedziczy pasywów po zmarłej matce A. Ż. (1), gdyż na mocy umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 15 kwietnia 1987 roku otrzymała od matki własność gospodarstwa rolnego bez pasywów. Dług w postaci kredytu w (...) Bank S.A. we W. został zaciągnięty przez A. Ż. (1), ale na rzecz jej wnuka M. K.. Z tych względów, uczestniczka U. F. podniosła, iż nie może dziedziczyć długów spadkowych po matce.

Wezwana do udziału w sprawie J. K. nie zajęła stanowiska w sprawie.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, spadkodawczyni A. Ż. (2) z domu T., córka A. i M. zmarła w dniu 13 listopada 2008 roku w W., a ostatnio stale zamieszkiwała w C.. W chwili śmierci była wdową. Pozostawiła po sobie trzy córki: C. Ż., U. F. i J. K.. Innych dzieci w tym przysposobionych, ani pozamałżeńskich spadkodawczyni nie posiadała. Żadna z córek spadkodawczyni nie składała oświadczeń w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku. Nikt ze spadkobierców nie zrzekał się dziedziczenia, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Spadkodawczyni testamentu nie zostawiła.

Po dokonaniu powyższych ustaleń faktycznych, Sąd Rejonowy w Wieluniu w pierwszej kolejności stwierdził, iż wnioskodawca (...) Bank S.A. we W. ma interes prawny w uzyskaniu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po A. Ż. (1), gdyż zmarła była dłużnikiem banku z tytułu zaciągniętego w dniu 25 października 2007 roku kredytu nr KGP (...). Skoro, w myśl art. 510 § 2 k.p.c., zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, więc w świetle powyższego wnioskodawca posiada interes w uzyskaniu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po A. Ż. (1).

W dalszej części, Sąd wskazał, iż powołanie do spadku wynika albo z ustawy, albo z testamentu (art. 926 § 1 k.c.), przy czym pierwszeństwo ma zawsze dziedziczenie testamentowe. Ponieważ spadkodawczyni A. Ż. (1) nie sporządziła testamentu, stwierdzenie nabycia spadku nastąpiło na podstawie przepisów ustawy. Zgodnie z art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności do spadku powołane są z ustawy dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. W przedmiotowej sprawie spadkodawczyni w chwili śmierci była wdową, tym samym powołanymi do spadku są w częściach równych po 1/3 części jej córki: J. K., U. F. i C. Ż..

Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, spadkobierca może bądź spadek przyjąć bez ograniczenia odpowiedzialności za długi, bądź spadek przyjąć z ograniczeniem tej odpowiedzialności bądź też spadek odrzucić (art. 1012 k.c.). Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku winno być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku (art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie śmierci

spadkodawczyni przed nowelizacją kodeksu cywilnego z dnia 20 marca 2015 roku). Natomiast spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.).

W rozpoznawanej sprawie, jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, spadkobiercy powołani do spadku na podstawie ustawy, nie złożyli w ustawowym terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku bądź o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Jak podkreślił bowiem Sąd pierwszej instancji, a wbrew twierdzeniom uczestniczki U. F., skutku oświadczenia w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku nie wywołuje umowa przekazania gospodarstwa rolnego, ani poświadczony przez notariusza oświadczenie uczestniczki, z którego wynika, kto otrzymał kredyt zaciągnięty przez A. Ż. (1). Oświadczenia o odrzuceniu lub o przyjęciu spadku są jednostronnymi czynnościami prawnymi i mogą być złożone dopiero po śmierci spadkodawcy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy w Wieluniu stwierdził, iż spadek po A. Ż. (1) zmarłej dnia 13 listopada 2008 roku w W., nabyły wprost i z mocy ustawy córki spadkodawczyni: C. Ż., J. K., U. F. po 1/3 części każda z nich oraz orzekł o kosztach postępowania.

Z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 24 listopada 2016 roku, nie zgodziła się uczestniczka postępowania U. F., działająca przez pełnomocnika – męża J. F., wnosząc apelację, którą zaskarżyła postanowienie w pkt 1 i 3 sentencji tj. w przedmiocie ustalenia spadkobierców po A. Ż. (1) oraz orzeczenia o kosztach.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucono błędne uznanie, iż spadkobiercą, a tym samym odpowiedzialną za dług spadkodawczyni A. Ż. (1) jest także uczestniczka U. F., która oświadczyła, iż przyjmuje jedynie aktywa po zmarłej matce, nie jest natomiast obowiązana do przyjęcia pasywów, za które winna odpowiadać uczestniczka postępowania J. K.. Reprezentujący skarżącą zarzucił Sądowi Rejonowemu, iż wydając zaskarżone postanowienie, nie wziął pod uwagę istotnych okoliczności w postaci: złożonego przez uczestniczkę postępowania U. F. w piśmie z dnia 21 października 2016 roku, a więc w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedziała się ona o przedmiotowej sprawie, zawiadomiona przez Sąd o terminie rozprawy, o przyjęciu „aktywów masy spadkowej” otrzymanych na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 15 kwietnia 1987 roku, sporządzonej w Państwowym Biurze Notarialnym w K. przed notariuszem B. O., a także złożonego przez spadkodawczynię A. Ż. (1) oświadczenia, iż kredyt w (...) Banku S.A. przez nią zaciągnięty, został przekazany wnukowi M. K., który zobowiązał się do jego spłaty w całości, a te właśnie okoliczności winny być przez Sąd uwzględnione i skutkować wyłączeniem odpowiedzialności skarżącej za długi spadkowe w rozpoznawanej sprawie. Nadto, pełnomocnik uczestniczki U. F., podnosił, iż nie została ona poinformowana o terminach rozpraw w dniu 04 lutego 2016 roku oraz w dniu 15 września 2016 roku, a ponadto celowo była wprowadzona w błąd przez uczestniczkę J. K., aby nie móc brać udziału w rozprawie i wnieść ewentualnych zastrzeżeń oraz uzupełnić złożonego przez C. Ż. zapewnienia spadkowego o wskazane powyżej okoliczności, dotyczące wyłączenia odpowiedzialności skarżącej za długi spadkowe. Poza tym, pełnomocnik U. F. wskazał, iż z powodu braku zawiadomienia uczestniczki o terminie rozprawy w dniu 04 lutego 2016 roku, a tym samym jej nieobecności, została ona pozbawiona możliwości złożenia na tym terminie oświadczenia spadkowego. Okoliczności te, jak również fakt, iż uczestniczka nie wzięła udziału także w rozprawie w dniu 15 września 2016 roku i nie zajęła stanowiska w sprawie, miało istotny wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia.

Z uwagi na powyższe, pełnomocnik U. F. wystąpił o zmianę postanowienia odnośnie C. Ż. i J. K., ewentualnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, Sądowi Rejonowemu w Wieluniu.

W odpowiedzi na apelację uczestniczki postępowania C. Ż. i J. K., wskazały, iż złożone przez C. Ż. zapewnienie spadkowe nastąpiło zgodnie z prawdą i nie zataiła ona żadnych istotnych okoliczności, odpowiadając zgodnie z posiadaną wiedzą na pytania zadawane przez Przewodniczącego, a nadto J. K., odwiedzająca siostrę i informująca ją o sprawie, nie namawiała U. F., aby ta nie brała udziału w sprawie, zawiadamiając jedynie, że stawiennictwo na rozprawie nie jest obowiązkowe. Nadto, uczestniczki postępowania C. Ż. i J. K. wskazały, iż zrzekają się prawa do spadku po zmarłej mamie A. Ż. (1).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 kwietnia 2017 roku, pełnomocnik skarżącej J. F., popierając apelację uczestniczki U. F., wskazał, iż uczestniczka wiedziała o śmierci matki A. Ż. (1), z którą mieszkała i była na pogrzebie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu.

Odnosząc się do zgłoszonych w apelacji zarzutów, już na wstępie kategorycznie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy uznaje za prawidłowe ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego, które ten poczynił w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, rozpoznając sprawę w tym zakresie. Dokonując samodzielnie oceny tego materiału Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do poczynienia ustaleń odmiennych.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego pozwala na stwierdzenie, że brak jest podstaw do przychylenia się do apelacji, którą oceniać należy, tylko i wyłącznie, jako polemikę z prawidłowymi ustaleniami i rozważaniami Sądu pierwszej instancji. Sąd Odwoławczy w całej rozciągłości podziela argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia oraz odsyła do ponownej, uważnej lektury, gdyż zbędne jest w tym miejscu powielanie jego treści. Zwłaszcza, że celowo zostało to uczynione wyżej, dla podkreślenia słuszności dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń i rozważań. Fakt, iż pełnomocnik uczestniczki inaczej interpretuje zgromadzony materiał dowodowy i wyciąga na tej podstawie odmienne wnioski nie może stanowić samoistnej podstawy do uwzględnienia apelacji. Podniesione przez skarżącego w uzasadnieniu apelacji zarzuty znajdują szczegółowe wyjaśnienie w uzasadnieniu Sądu Rejonowego. Tym samym, zdaniem Sądu Okręgowego, a wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przyjął, iż wobec braku testamentu oraz braku złożenia oświadczeń spadkowych w terminie przewidzianym przez obowiązujące przepisy przyjęcie spadku nastąpiło wprost i z mocy ustawy.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu braku poinformowania uczestniczki postępowania o posiedzeniach Sądu w dniach 04 lutego 2016 roku i 15 września 2016 roku, a tym samym ewentualnych negatywnych skutkach braku udziału skarżącej w tych rozprawach i nie zajęcia przez nią stanowiska, co zdaniem apelującego miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Sąd Okręgowy, ponownie odsyłając do lektury treści uzasadnienia Sądu meriti, podkreśla, iż skarżąca U. F., nie mogła być poinformowana o terminach wymienionych rozpraw, gdyż na tym etapie postępowania, nie została ona wskazana przez (...) Bank S.A. jako uczestnik postępowania. Dopiero po dokonaniu ogłoszenia w prasie, budynku Sądu i Urzędu Gminy w W. oraz na stronie internetowej Sądu, na rozprawie w dniu 15 września 2016 roku, stawiała się uczestniczka C. Ż. i poinformowała Sąd o pozostałych uczestnikach postępowania tj. U. F. i J. K.. W związku z tym, co wynika z protokołu rozprawy, Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania pozostałe córki spadkodawczyni (k. 61). Termin wyznaczony na dzień 18 października 2016 roku został odroczony, z uwagi na brak zawiadomienia o posiedzeniu J. K. i U. F.. O kolejnym terminie rozprawy, wyznaczonym na dzień 24 listopada 2016 roku, skarżąca została prawidłowo poinformowana. Zawiadomienie o terminie rozprawy zostało w dniu 21 października 2016 roku, odebrane przez jej męża J. F. (k. 83). W następstwie tego zawiadomienia uczestniczka postępowania U. F., obszernie na piśmie odniosła się do sprawy (k. 66-81). Tym samym, jako chybiony należy uznać zarzut skarżącej o braku możliwości zajęcia stanowiska w sprawie, jak również braku możliwości złożenia oświadczenia spadkowego.

Na wstępie dalszych rozważań wskazać należy, iż kodeks cywilny zna dwa tytuły dziedziczenia: ustawę (ustawodawca określa, jakie więzi pociągają za sobą powołanie do dziedziczenia) i testament (czynnikiem przesądzającym o powołaniu do dziedziczenia jest wówczas wola spadkodawcy). Tym samym, w prawie polskim powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu (art. 926 § 1 k.c.). **Wskazane tu alternatywnie dwa źródła powołania do spadku – ustawa i testament, mają w naszym systemie prawnym charakter wyłączny, ponieważ poza nimi nie ma innych możliwości powołania do spadku.** Powołanie wynikające z ustawy wymieniono przy tym na pierwszym miejscu, głównie ze względu na jego większe znaczenie społeczno-gospodarcze i przewagę w praktyce, aczkolwiek dziedziczenie ustawowe zachodzi tylko o tyle, o ile w danym wypadku nie doszło do dziedziczenia testamentowego. Jak bowiem stanowi art. 926 § 2 k.c., dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje tylko wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy, albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie

może być spadkobiercą. W prawie polskim, podobnie, jak w ogromnej większości systemów prawnych, dziedziczenie jest sposobem nabycia praw i obowiązków majątkowych na zasadach następstwa pod tytułem ogólnym czyli sukcesji uniwersalnej. Prawa i obowiązki majątkowe należące do spadku przechodzą bezpośrednio na spadkobiercę (spadkobierców) jako całość (*successio in universitatem*) (por. Prawo spadkowe, System Prawa Prywatnego tom 10, red. dr hab. Bogudar Kordasiewicz, rok wydania: 2009, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 1).

Pamiętać przy tym jeszcze należy, iż zgodnie z treścią art. LI przepisów wprowadzających kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 roku (Dz.U. nr 16, poz. 94) do spraw spadkowych stosuje się prawo obowiązujące w chwili śmierci spadkodawcy, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Tak więc, prawem właściwym dla spadku są przepisy obowiązujące w chwili śmierci spadkodawcy. W tym miejscu, ponownie za Sądem Rejonowym wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku winno być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku, chyba, że spadkobierca jest osobą nie mającą pełnej zdolności do czynności prawnych albo osobą, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, bądź też osobą prawną, wtedy, bowiem brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (***art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym na dzień 13 listopada 2008 roku czyli datę śmierci spadkodawczyni***). W niniejszej sprawie uczestniczka U. F. o swoim powołaniu do spadku, dowiedziała się z chwilą śmierci A. Ż. (1), z którą mieszkała. Spadkobierca nabywa, bowiem spadek z chwilą otwarcia spadku tj. z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 925 k.c. w zw. z art. 924 k.c.). Tym samym z tą chwilą rozpoczął swój bieg termin na złożenie oświadczenia spadkowego przez spadkobierców A. Ż. (1) tj. jej córki C. Ż., U. F. i J. K. i ten termin, w przypadku skarżącej U. F., upłynął z dniem 13 maja 2009 roku. Tak więc, chybiony okazał się zarzut apelującej o braku możliwości złożenia oświadczenia spadkowego w terminie, wskutek niezawiadomienia o terminach rozpraw w dniach 04 lutego 2016 roku i 15 września 2016 roku. Tak samo należy oceniać zarzut, iż brak złożenia przez uczestniczkę U. F. oświadczenia spadkowego w terminie liczonym od dnia zawiadomienia jej o toczącej się sprawie tj. od dnia 21 października 2016 roku i nieobecność na rozprawie w dniu 24 listopada 2016 roku, spowodowane były podstępny działaniem uczestniczki J. K.. Zwłaszcza, że stawiennictwo na rozprawie nie było obowiązkowe, a skarżąca, jak już wyżej wskazano, zajęła pisemne stanowisko w sprawie. W tej sytuacji nie zaistniały po stronie Sądu żadne przeszkody faktyczne bądź prawne, aby postępowanie kontynuować, a nawet w tym dniu je zakończyć. Natomiast, apelująca w żaden sposób nie udowodniła na czym miałyby polegać, w okolicznościach tej konkretnej sprawy, owo podstępne działanie uczestniczki postępowania J. K. oraz nie wykazała, że została przez to pozbawiona możliwości takiego działania, które w zasadniczy sposób wpłynęłoby na rozstrzygnięcie tej sprawy.

Nietrafny, zdaniem Sądu Okręgowego, jest także podnoszony przez pełnomocnika skarżącej zarzut, iż Sąd Rejonowy w Wieluniu nie wziął pod uwagę okoliczności wyłączającej odpowiedzialność uczestniczki za długi spadkowe, jakimi w ocenie apelującego były, zarówno odziedziczenie przez U. F. wyłącznie „aktywów” na podstawie umowy przekazania własności gospodarstwa rolnego z dnia 15 kwietnia 1987 roku sporządzonej w Państwowym Biurze Notarialnym w K. przed notariuszem B. O., jak również oświadczenie spadkodawczyni z podpisem poświadczonym notarialnie, z którego wynikało kto otrzymał kredyt zaciągnięty przez A. Ż. (1). Czynności te jednak, wbrew stanowisku skarżącej, nie wywołują skutku oświadczenia w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku. Skutku takiego nie może wywołać również, oświadczenie w przedmiocie „przyjęcia aktywów”, złożone przez U. F. w piśmie z dnia 21 października 2016 roku. Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku składa się bowiem, przed sądem lub przed notariuszem. Oświadczenie to może być złożone ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. Oświadczenie winno określać imię i nazwisko spadkodawcy, datę i miejsce jego śmierci oraz miejsce jego ostatniego zamieszkania, tytuł powołania do spadku oraz treść złożonego oświadczenia tj. czy składająca oświadczenie osoba spadek odrzuca, czy też go przyjmuje wprost lub z dobrodziejstwem inwentarza. Tylko oświadczenie woli złożone w takiej formie i treści, może wywołać skutek prawny w postaci odrzucenia lub przyjęcia spadku (art. 1018 § 3 k.c.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Rejonowego w Wieluniu, iż w przedmiotowej sprawie nie doszło do skutecznego złożenia przez uczestniczkę U. F., oświadczenia o odrzuceniu spadku, ewentualnie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza tj. z ograniczeniem jej odpowiedzialności za długi spadkowe do stanu czynnego spadku. Tym samym nie można wyłączyć jej od dziedziczenia po zmarłej A. Ż. (1). Podobnego skutku, wbrew twierdzeniom skarżącej, nie można osiągnąć poprzez nabycie przez U. i J. małżonków F. gospodarstwa rolnego od spadkodawczyni A. Ż. (1) na podstawie umowy o przekazanie własności gospodarstwa rolnego z dnia 15 kwietnia 1987 roku sporządzonej w Państwowym Biurze Notarialnym w K. przed notariuszem B. O..

W tym miejscu, niejako na marginesie wskazać także należy, iż spadek jest definiowany, jako ogół praw i obowiązków majątkowych przechodzących ze zmarłej osoby fizycznej na jego spadkobiercę lub spadkobierców. Postępowanie spadkowe, może być przeprowadzone również po osobie zmarłej, która nie pozostawiła żadnego majątku, bowiem posiadany majątek rozdysponowała wcześniej, za życia, jak również po osobie, która pozostawiła po sobie wyłącznie długi (pasywa). Kwestia ewentualnego przekazania jeszcze za życia spadkodawcy, majątku, wyczerpującego w całości masę spadkową, nie ma znaczenia w postępowaniu w przedmiocie stwierdzenia praw do spadku po zmarłym spadkodawcy. Okoliczność ta nie jest, bowiem przedmiotem badania Sądu, który stwierdza jedynie na podstawie ustawy, bądź w oparciu o sporządzony testament, którzy spadkobiercy i w jakich częściach (ułstkach) dochodzą do dziedziczenia. Kwestia składu spadku tj. określenia wchodzących w jego skład składników majątkowych, ma bowiem znaczenie dopiero na dalszym etapie tj. w sprawie o dział spadku.

Tak więc, podnoszona przez pełnomocnika skarżącej okoliczność przekazania przez spadkodawczynię na rzecz uczestniczki postępowania U. F., własności gospodarstwa rolnego, nie ma znaczenia w przedmiotowej sprawie. Nieuzasadnionym i nieznajdującym umocowania prawnego, jest tym samym wywodzenie z powyższego przez apelującego, braku odpowiedzialności za długi spadkowe po stronie U. F..

Z uwagi na treść apelacji, w tym miejscu niejako dla porządku wskazać należy, iż skuteczne uchylenie się od odpowiedzialności za długi spadkowe, mogło nastąpić tylko i wyłącznie w ciągu 6 miesięcy od chwili dowiedzenia się przez U. F. o powołaniu do spadku, tj. od chwili śmierci matki A. Ż. (1), wskutek złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku bądź też o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza tj. z ograniczeniem odpowiedzialności za długi spadkowe, które to oświadczenie mogło zostać złożone przed Sądem lub notariuszem. W powyższym terminie U. F., takiego oświadczenia skutecznie nie złożyła, rezultatem czego było stwierdzenie przez Sąd Rejonowy w Wieluniu, iż nabyła ona spadek wprost. Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż w chwili obecnej pozyskanie koniecznej wiedzy na temat dziedziczenia i jego konsekwencji, chociażby wobec doniesień prasy, internetu bądź telewizji, gdzie nader często jest mowa o dziedziczeniu długów, odrzucaniu spadku i skutkach jego braku, czyni uprawionym twierdzenie, iż niepodjęcie takich kroków, przy posiadaniu świadomości o istnieniu długu w postaci zaciągniętego kredytu bankowego, należy traktować jedynie w kategoriach braku należytej staranności o własne interesy. Nie wdając się także w dalsze rozważania prawne, ale jednocześnie nie chcąc narazić się na zarzut nie odniesienia się przez Sąd Okręgowy do wszystkich twierdzeń zawartych w apelacji, należy przywołać w tym miejscu treść art. 981¹ k.c., który stanowi, iż w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego spadkodawca może postanowić, że oznaczona osoba nabywa przedmiot zapisu z chwilą otwarcia spadku (zapis windykacyjny). Przedmiotem zapisu windykacyjnego może być:

- 1) rzecz oznaczona co do tożsamości;
- 2) zbywalne prawo majątkowe;
- 3) przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne;
- 4) ustanowienie na rzecz zapisobiercy użytkowania lub służebności (§ 2). W tym stanie rzeczy, a wbrew twierdzeniom apelującego, nie sposób oceniać oświadczenia spadkodawczyni z dnia 21 sierpnia 2008 roku (k. 77) odnośnie zaciągniętego kredytu przy zastosowaniu przepisów o zapisie windykacyjnym. Ponadto, cytowany przepis został wprowadzony do kodeksu cywilnego w dniu 23 października 2011 roku i nie obowiązywał w dacie śmierci A. Ż. (1).

Reasumując, Sąd Okręgowy ponownie podkreśla, iż uznaje za prawidłowe ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego w Wieluniu, poczynione w oparciu o wnikliwie i rzetelnie zgromadzony materiał dowodowy, który nie zawiera braków i jest kompletny. Dokonując samodzielnie oceny tego materiału, Sąd drugiej instancji nie znalazł podstaw do poczynienia ustaleń odmiennych lub ich uzupełnienia w zakresie określonym granicami apelacji. Skarżąca także nie przedłożyła dowodów pozwalających na inne ustalenia w tym zakresie. Poczynione przez Sąd Rejonowy trafne ustalenia i rozważania Sąd Odwoławczy podziela, uznając je za wystarczającą podstawę także swego rozstrzygnięcia.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację oddalił.